

Шлюбний договір

Автор:

Мішель Річмонд

Шлюбний договір

Мішель Річмонд

Бестселер

Вона – Еліс, молодий юрист, яка подає великі надії. Він – Джейк, успішний психотерапевт. Разом вони чудова закохана пара, попереду у якої блискуче майбутнє. Та одного дня вони бездумно підписують один договір, і життя летить шкереберть.

Захоплива і дуже оригінальна історія випробування кохання.

Мішель Річмонд

Шлюбний договір

Ця книга є художнім вимислом. Будь-які посилання на історичні події, реальних людей і реальні місця – ненавмисні. Інші персонажі і події є вигадкою автора, і будь-які збіги з реальними подіями, місцями або людьми, живими чи мертвими, є суто випадковими.

Шановний читачу!

Спасибі, що придбали цю книгу.

Нагадуємо, що вона є об'єктом Закону України «Про авторське і суміжні право», порушення якого карається за статтею 176 Кримінального кодексу України «Порушення авторського права і суміжних прав» штрафом від ста до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Повторне порушення карається штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням всіх примірників, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення, аудіо- і відеокасет, дискет, інших носіїв інформації, обладнання та матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Кримінальне переслідування також відбувається згідно з відповідними законами країн, де зафіксовано незаконне відтворення (поширення) творів.

Книга містить криптографічний захист, що дозволяє визначити, хто є джерелом незаконного розповсюдження (відтворення) творів.

Щиро сподіваємося, що Ви з повагою поставитеся до інтелектуальної праці інших і ще раз Вам вдячні!

Кевіну

1

Я лечу кудись «Сессною», і літак стрибає по повітряних ямах. Голова розколюється, на сорочці кров. Я й гадки не маю, скільки минуло часу. Я дивлюся на свої руки, очікуючи побачити кайданки, але їх нема. Лише звичайний ремінь безпеки перехопив мій поперек. Хто мене пристебнув? Я навіть не пам'ятаю, як сідав у літак.

Через відчинені двері кабіни видно потилицю пілота. У літаку нас лише двоє. Під нами – засніжені гори, літак атакують вітри. Пілот ані мить не відволікається від приладів, спина його напружена.

Я підіймаюся та торкаюся голови. Кров запеклася – липке місиво. У животі бурчить. Останнє, що я їв, – французький тост. Але коли це було? На сусідньому сидінні я знаходжу пляшку води та сандвіч, загорнутий у папір. Я відкриваю пляшку і п'ю.

Розгортаю сандвіч – шинка зі швейцарським сиром – і вгризаюся в нього. От лайно. Щелепам боляче жувати. Схоже, хтось дав мені в пику вже після того, як я відключився.

– Ми летимо додому? – питаю пілота.

– Дивлячись що ви називаєте домом. Ми прямуємо в Хаф-Мун-Бей.

– Вам нічого про мене не сказали?

– Ім'я, пункт призначення та й по всьому. Я просто таксист, Джейк.

– Але ви член «Договору», так?

– Звичайно, – відповідає він незворушним тоном. – «Вірність Дружині, відданість Договору. Поки смерть не розлучить нас».

Він обертається, але тільки для того, аби окинути мене поглядом, після якого стає зрозуміло, що питань ставити більше не варто.

Ми влітаємо у повітряну яму, і сандвіч випадає у мене з рук. Лунає сигнал тривоги. Пілот лається і гарячково тисне на кнопки. Він кричить щось диспетчеру повітряної служби. Ми стрімко втрачаємо висоту, і я, вчепившись у підлокітники, думаю про Еліс, згадую нашу останню розмову і шкодую, що стільки всього не встиг сказати.

Утім, літак несподівано вирівнюється і набирає висоту, і все ніби приходить у норму. Я збираю з підлоги шматки сандвіча, сяк-так загортаю в папір і кладу на

сусідне сидіння.

- Вибачте, турбулентність, - каже пілот.

- Ви не винні. Хороший маневр.

Нарешті, вже над сонячним Сакраменто, пілот розслабляється, і ми балакаємо про те, що хлопці з «Голден Стейт Ворріорс» несподівано добре відіграли сезон.

- Який сьогодні день? - питаю я.

- Вівторок.

Я з полегшенням і вдячністю помічаю в ілюмінаторі знайому лінію узбережжя і маленький аеропорт Хаф-Мун-Бей. Відразу після посадки пілот обертається до мене і каже:

- Не перетворюйте це на звичку, гаразд?

- Не збираюся.

Беру сумку і виходжу. Не глушачи двигунів, пілот зачиняє двері, розвертається і знову йде на зліт.

Я заходжу до кафе, замовляю гарячий шоколад, відправляю Еліс повідомлення. Будній день, друга по обіді, так що, напевно, у неї зараз тисяча нарад. Так не хочеться набридати, але мені справді треба з нею побачитися.

Відповідь приходить негайно.

Де ти?

На летовищі.

Звільнюся о п'ятій.

Від офісу Еліс до Хаф-Мун-Бей понад тридцять кілометрів. Еліс пише, що в центрі затори, тож я замовляю собі їжу, майже всю ліву половину меню. У кафе порожньо. Жвава офіціантка в бездоганно відпрасованій уніформі вагається. Коли я сплачую рахунок, вона каже:

- Гарного дня, друже.

Виходжу на вулицю і сідаю на лавці. Холодно, туман накочує хвилями. Поки під'їжджає старенький «ягуар» Елсі, я замерзаю. Підіймаюся і поки перевіряю, чи не забув чого, Еліс іде до мене. На ній строгий костюм, але для керування машиною вона змінила туфлі на підборах на кросівки. Її чорне волосся вологе від туману. Губи нафарбовані темно-червоною помадою, цікаво, чи це для мене? Сподіваюся, що так.

Вона встає навшпиньки і цілує мене. Лише тоді я розумію, як же сильно за нею скучив. Потім вона відступає на крок і оглядає мене з голови до ніг.

- Ну, принаймні, з тобою все в порядку.

Вона легенько торкається моєї щоки.

- Що трапилося?

- Точно не впевнений.

Я обіймаю її.

- Чого від тебе хотіли?

Мені так багато треба їй розповісти, але я боюся. Що більше вона знає, то більш це для неї небезпечно. До того ж, треба визнати, правда їй зовсім не сподобається.

Що б я тільки не віддав, аби повернутися у самий початок – до весілля, до Фіннегана, до того, як «Договір» перевернув наші життя.

Буду відвертим, весілля – це була моя ідея. Може, не місце, частування, музика та всі інші речі, які так чудово вдавалися Еліс. Але сама ідея належала мені. Ми з Еліс знали одне одного три з половиною роки. Я хотів бути з нею, а шлюб здавався мені гарантією того, що я її не втрачу.

Еліс не завжди відрізнялася постійністю. В юності вона була відчайдушною, імпульсивною, іноді миттєво занурювалася у щось яскраве та блискуче. Я боявся, що як затягну, вона від мене піде. Весілля, якщо вже говорити чесно, було запорукою стабільності.

Пропозицію я зробив тепломого січневого вівторка. Помер її батько, і ми поїхали до Алабами. Це був останній із її живих родичів, і його смерть шокувала Еліс. Після похорону ми два дні давали лад будинку в передмісті Бірмінгема, де Еліс провела дитинство. Ми розбирали коробки з речами на горищі, в кабінеті й гаражі. Будинок був повен речей, що належали її родині: нагороди батька, отримані за роки військової служби, бейсбольні трофеї брата, кулінарні книги її померлої матері, вицвілі фотографії бабусі і дідуся. Ми ніби наткнулися на скарбницю нечисленного племені, давно забутого і такого, що належало до зниклої цивілізації.

– Я остання, – сказала вона.

Ані нотки жалю, лише констатувала факт. Її мати померла від раку, брат наклав на себе руки. Вона це пережила, але не без шрамів. Зараз я розумію, що це становище останньої живої людини в сім'ї зробило її більш люблячою та відчайдушною, аніж могло бути. Якби їй не було так самотньо в цьому світі, не впевнений, що вона сказала би мені «так».

Обручку я замовив за кілька тижнів до тієї поїздки, а доставили її мені майже відразу, як Еліс дізналася про батькову смерть. Не можу сказати чому, але я поклав коробочку з обручкою в кишеню дорожньої сумки, коли ми виїжджали до аеропорту.

Через два тижні ми домовилися про зустріч з ріелтором, аби він оцінив будинок. Ми ходили кімнатами, агент щось швидко занотовував, ніби готуючись до

відповіді на іспиті. Потім ми вийшли на ганок, чекаючи на його присуд.

- Чи впевнені ви, що хочете продати будинок? - запитав ріелтор.

- Так, - відповіла Еліс.

- Просто...- Він махнув у наш бік текою із затискачем для паперів. - Чому б вам не залишитися тут? Одружилися б, дітей завели. Будуйте собі своє життя. Цьому місту так бракує молодих сімей. Моїм дітям тут нудно. Моему синові довелося піти у футбольну команду, тому що для бейсбольної дітей не вистачає.

- Тому що...- промовила Еліс, дивлячись кудись на вулицю.

Ось так. «Тому що...» Ріелтор повернувся до ділового тону. Назвав ціну, а Еліс її ще трохи знизила.

- Але це нижче за ринкову ціну для нашого району, - здивувався чоловік.

- Нехай. Головне, щоб швидше, - відповіла вона.

Він записав щось собі.

- Це тільки полегшить мені роботу.

За кілька годин під'їхала вантажівка, робочі винесли з будинку меблі та стару техніку. Залишилися тільки два шезлонги біля басейну, воду в якому не міняли, певно, відколи його вирили та забетонували 1974 року.

На ранок до будинку приїхала інша вантажівка, з іншими робочими - ріелтор надіслав ремонтну бригаду з новими меблями. Робочі діяли швидко і впевнено, розвішували по стінах абстрактні картини, розставляли на полицях дрібнички. Коли вони закінчили, будинок залишився ніби таким самим, але насправді став іншим: чистішим, просторішим, звільненим від мотлоху, в якому і була його душа.

Через день агенти з нерухомості уже приводили до будинку потенційних покупців, котрі перешіптувалися, відкривали і закривали кімнати, читали опис. Того ж дня ріелтор зателефонував і сказав, що знайшов чотирьох покупців, і Еліс

погодилася на найвищу пропозицію. Ми зібрали речі, і я забронював зворотні квитки до Сан-Франциско.

Увечері, як з'явилися зорі, Еліс вийшла подивитися на нічне небо і попрощатися з Алабамою. Стояла тепла погода, із сусідського двору доносився аромат барбекю. Вода в басейні виблискувала у світлі ліхтарів, а в шезлонгах сиділося так само затишно, як, напевно, і того дня, коли її батько їх поставив, коли його дружина була красивою і засмаглою, а його діти – маленькими і невгамовними. Я відчував, що зараз нам настільки добре, наскільки це взагалі можливо в Алабамі, проте Еліс була дуже сумною і не помічала цієї краси, що так зненацька накинута на нас.

Потім я розповідав нашим друзям, що ідея зробити Еліс пропозицію прийшла до мене саме цієї миті, спонтанно. Мені захотілося, аби їй стало краще. Захотілося показати, що майбутнє є. Я хотів принести їй щастя у такий важкий для неї день.

Я опустився на одне коліно біля басейну і, не кажучи ані слова, підніс Еліс каблучку на вологій від поту долоні. Вона подивилася на мене, вона поглянула на каблучку, вона посміхнулася і сказала:

– Гарзд.

3

Одружилися ми на березі Рашен-Рівер, за дві години їзди на північ від Сан-Франциско. Місяцем раніше ми приїздили сюди, аби оглянути місце. Причому двічі проїхали повз – на дорозі не було вказівників. Коли ми відчинили ворота і пішли стежкою до річки, Еліс обняла мене і сказала, що їй тут дуже подобається. Спочатку я подумав, що вона жартує. Місцями трава була аж у людський зріст.

Це була територія величезної молочної ферми, в полі паслися корови. Ферма належала гітаристці з першого гурту Еліс. Так, вона раніше була в гурті, і ви, можливо, навіть чули їхні пісні, але про це ми поговоримо пізніше.

Напередодні весілля я ще раз навідався на ферму і знову проїхав повз. Але цього разу тому, що місце мало зовсім інакший вигляд. Гітаристка, Джейн, кілька тижнів підстригала траву та настинала дерен. Вийшло чудово. Нагадувало поле якогось усесвітньо відомого гольф-клубу. Галявина переходила в пагорб, який похило спускався до річки. Джейн сказала, що їм бракувало нагоди привести все до ладу.

На галявині були велике шатро, веранда, басейн з будиночком. На березі височіла сцена, на пагорбі – альтанка. Корови так само неквапливо блукали довкіл.

Принесли стільці, столи, парасольки, апаратуру. Еліс не любила весілля, зате любила вечірки. І хоча за роки знайомства ми не влаштували жодної, вона мені про них розповідала. Танцювальні вечори, і дискотеки на пляжах, і тусовки в колишніх квартирах Еліс – у неї насправді був талант до цього. Тож в усьому, що стосувалося організації весілля, я повністю поклався на неї. Після місяців підготовки все було доведено до досконалості та розраховано по хвилинах.

Двісті гостей. Передбачалося, що їх буде порівну: сто з мого боку, сто – з її, але потім усе якось перемішалось. Список вийшов різношерстий, як і на будь-якому весіллі. Мої батьки і бабуся, партнери з юридичної фірми моєї дружини, колеги з клініки, де я працював, колишні клієнти, друзі з коледжу, однокласники, друзі Еліс по гурту та інші дивні персонажі.

І Ліам Фіннеган із дружиною.

Ми внесли їх у список останніми – під номерами 201 та 202. Еліс познайомилася з ним за три дні до весілля в юридичній фірмі, де вона вдень і вночі працювала вже рік. Знаю, здається дивним, що моя дружина – юрист. Якби ви знали її краще, теж здивувалися б. І про це ми також поговоримо пізніше. Важливо тут, що прийшли Фіннегани – Фіннеган та його дружина, Ліам та Фіона, гості номер 201 та 202.

Еліс як молодий радник працювала над справою Фіннегана у фірмі. Щось там про авторські права. Це зараз Фіннеган став бізнесменом. А колись він співав у відомому ірландському фолк-рок-гурті. Ви навряд чи чули їхні пісні, але, можливо, десь бачили його ім'я. Про нього свого часу писали всі музичні журнали Британії – «Q», «Uncut», «Mojo». Десятки музикантів стверджують, що саме він

найбільше вплинув на їхню творчість.

Коли Еліс доручили займатися справою Фіннегана, його диски в нашому домі грали на постійному повторі. Сама справа була настільки простою, наскільки тільки може бути простою справа про захист інтелектуальної власності. Гурт початківців украв частину його пісні і зробив із цього відомий хіт. Якщо ви, як і я, не володієте технічною стороною музичного мистецтва, то не помітите схожості, але якщо ви музикант, то, як сказала моя дружина, відразу побачите, хто що вкрав.

Справа почалася з одного коментаря Фіннегана, зробленого кілька років тому. Він сказав журналістові, що хіт того гурту підозріло нагадує пісню з його другого альбому. Він не збирався роздувати цієї справи, проте директор гурту надіслав йому листа з вимогою вибачитися і публічно заявити, що його підопічні пісню не крали. Тоді-то все і закрутилося, унаслідок моєї дружині довелося не покладаючи рук працювати над своєю першою великою справою.

Як я казав, вона була молодшим радником, так що коли Фіннеган справу виграв, уся слава дісталася партнерам – власникам фірми. Через місяць, за тиждень до нашого весілля, Фіннеган відвідав фірму. Суд постановив виплатити йому божевільну купу грошей, набагато більше очікуваного, і вже точно набагато більше того, що йому було треба, ось він і захотів подякувати всім за роботу. Коли він прибув, партнери провели його до конференц-зали і стали розповідати казки про свою геніальну стратегію. Фіннеган їм подякував, а потім раптом запитав, чи не можна йому побачити всіх співробітників, які працювали над справою. Він процитував кілька фраз із клопотань і записок до справи, тим самим показавши, що він у курсі найдрібніших подробиць.

Найбільше йому сподобалася юридична записка, яку підготувала Еліс. Вона була забавною і креативною – зрозуміло, наскільки це припустимо у строгому документі. Партнери запросили Еліс до конференц-зали. Хтось згадав, що у вихідні вона виходить заміж. Фіннеган сказав, що обожнює весілля, і Еліс жартома поцікавилася, чи не хоче він прийти на наше. На загальний подив, Фіннеган відповів, що вважатиме за честь. Перед тим як піти, він ще раз підійшов до Еліс, і вона вручила йому запрошення.

Двома днями пізніше кур'єр привіз нам посилку. Того тижня ми отримали вже достатньо весільних презентів, тож особливо не здивувалися. Замість зворотної адреси було написано: Фіннегани. Я розпечатав конверт; усередині виявилася

біла листівка із зображенням весільного торта. Витончено.

Еліс та Джейку. Прийміть сердечні вітання з нагоди вашого майбутнього одруження. Поважайте свій шлюб, і він подарує вам багато щасливих моментів.

Ліам

Отримані до цього подарунки не можна було назвати сюрпризами. Я навіть вивів щось на зразок формули для визначення вмісту коробки. Вартість подарунка дорівнює доходу дарувальника, помноженому на кількість років знайомства і поділеному на число «пі». Ну, або щось на зразок того. Бабуся подарувала нам столовий сервіз на шість персон. Кузен купив тостер.

Однак обчислити подарунок від Фіннегана не видавалося можливим. Процвітаючий бізнесмен, який тільки-но виграв гучну справу, музикант, у якого за плечима було безліч пісень, які, можливо, не принесли йому особливого багатства. Просто знали ми його зовсім недовго. Ну добре, ми взагалі його не знали.

Змучений цікавістю, я відразу ж відкрив посилку. Там виявилася велика, важка скринька із рецикльованої деревини з випаленим на кришці логотипом. Спочатку я подумав, що всередині якийсь ексклюзивний, жакливо дорогий ірландський віскі. Такий подарунок якраз відповідав би моему рівнянню.

Мені стало трохи не по собі. Ми з Еліс не тримали вдома міцних напоїв. Я мушу пояснити. Ми з Еліс познайомилися в реабілітаційному центрі на північ від Сонома. Я тоді вже працював психотерапевтом і хапався за будь-яку можливість набратися досвіду. Друг попросив його підмінити, а я погодився. На другий день я вів груповий сеанс, на якому була присутня Еліс. Вона зізналася, що стала зловживати алкоголем і їй треба зупинитися. Не назовсім, а поки вона не змінить життя настільки, аби воно було стабільним. Вона сказала, що ніколи не пила раніше, але після серії трагічних випадків у родині стала поводитися нерозважливо і тепер хоче взятися за розум. На мене справили враження і її рішучий настрій, і ясність суджень.

Коли я через кілька тижнів повернувся в місто, то вирішив їй зателефонувати. Я вів групу для старшокласників зі схожими проблемами і сподівався, що Еліс

погодиться перед ними виступити. Про свою проблему вона розповідала чесно і прямо, але чаруюче. Мені хотілося встановити довірчі відносини з підлітками, а Еліс вони послушали б. І анітрохи не зашкодило, що Еліс займалася музикою. Потерта косуха, коротке чорне волосся, гастрольні історії; вона круто звучала й виглядала.

Коротше, вона погодилася виступити перед групою, все пройшло добре, я запросив її пообідати, потім ми подружилися, стали зустрічатися, з'їхалися, ну а далі ви знаєте, я зробив їй пропозицію.

Отже, коли я відкрив подарунок від Фіннегана, то внутрішньо зіщулився, побачивши шухлядки, схожі на футляр для страшенно дорогого алкоголю. У перші місяці нашого з Еліс знайомства вона взагалі не пила спиртного. Потім час від часу стала дозволяти собі баночку пива або келих вина за вечерею. Ті, у кого алкогольна залежність, ведуть себе не так. Однак у Еліс виходило зупинитися. Тільки пиво та вино. А стосовно міцних напоїв, то вона жартувала, що після них «дехто опиниться в тюрязі». Це важко уявити, але Еліс контролювала себе краще за всіх, кого я знав.

Я поставив подарунок на стіл. Витончений, елегантний дерев'яний ящик.

Однак напис на кришці був якийсь дивний.

«Договір».

Який це з ірландських віскі називається «Договір»?

Я відкрив скриньку і виявив усередині іще одну, обтягнуту синім оксамитом. У ній лежало дві дуже дорогі на вигляд авторучки, оброблені сріблом, білим золотом, може, навіть платиною. Я взяв одну і здивувався її вазі та формі. Таке дарують тим, у кого вже все є, і стосовно нас із Еліс це був дивний подарунок. Ми обидва дуже багато працювали і не бідували, звичайно, але не можна було сказати, що у нас є все. Я вже дарував Еліс красиву ручку на закінчення юридичної школи. Це була неймовірна річ, яку я замовив у приватного продавця у Швейцарії, перед тим кілька місяців витративши на вивчення асортименту ексклюзивного канцелярського приладдя. Відчуття при цьому було таке, ніби відчиняєш дверцята шафи, а за нею – цілий світ. Вартість ручки я, звичайно, від Еліс приховав, щоб вона не надто засмучувалася, якщо її загубить.

Я розглянув ручку від Фіннегана уважніше. На обгортковому папері накреслив кілька кіл, потім вивів поряд:

Дякую, Ліаме Фіннеган.

Чорнила лягали гладенько, ручка легко ковзала папером.

На ручці було щось вигравірувано.

Але букви дуже дрібні, і прочитати напису я не міг. Я згадав, що в настільній грі, яку Еліс подарувала мені на Різдво, є лупа. Покопирсавшись у шафі, я знайшов гру і ще нерозпечатану лупу. Потім підніс ручку до світла.

«Еліс та Джек», а далі дата весілля і назва фірми: «Дункан Міллз, Каліфорнія». Зізнатися, я чекав більшого від усесвітньо відомого фолк-виконавця. Якби там був вислів, що укладає в собі всю мудрість світу, ось тоді я б не здивувався.

Я виклав на стіл другу ручку. Потім вийняв скриньку. З такого ж дерева, із такими ж витонченими завитками і написом на кришці: «Договір». Скринька здалася мені на диво важкою.

Я спробував її відкрити, але вона виявилася замкненою. Я поклав її на стіл і перевернув, шукаючи ключа. До дна було прикріплено записку:

«Еліс і Джейку. “Договір” назавжди з вами».

Я дивився на записку. Що б це значило?

Еліс прийшла з роботи пізно, їй треба було закінчити кілька проектів перед весіллям та медовим місяцем. Коли вона нарешті повернулася додому, для нас миттєво знайшовся мільйон справ, і ми швидко забули про подарунок від Фіннегана.

Уже по перших п'яти хвилинах весілля можна передбачити, як воно пройде. Якщо гості все тягнуться і тягнуться, а то і зовсім спізнюються, є ймовірність, що свято буде нудним. На наше ж весілля всі навпаки прибули завчасно. Мій дружка, Анжело Фоті, і його дружина Темі приїхали з міста швидше, ніж розраховували. Щоби згаяти час, вони зазирали дорогою до кафе в Герневіллі. Там вони побачили ще чотири пари, з їхнього одягу зрозуміли, що ті теж ідуть на весілля, познайомилися і почали святкувати ще в кафе.

За прибуттям гостей, хвилюванням і суетою я помітив, що Фіннеган з'явився, лише коли почалася церемонія. Я дивився, як Еліс у приголомшливо красивій сукні йде до мене, свого обранця, як раптом, кинувши погляд через її плече, в останньому ряду гостей зауважив Фіннегана в бездоганному чорному костюмі і рожевій краватці. Його жінка, років на п'ять молодша, була одягнена в зелену сукню. На мій подив, вони обидва посміхалися і, схоже, щиро раділи. Я очікував, що у Фіннегана та його дружини буде дуже заклопотаний вигляд, вони прийдуть пізно, поїдуть рано і побудуть на весіллі тільки для галочки. Схоже, я помилявся.

Тоді я ще не знав однієї речі, а тепер знаю. На весіллі, якщо поглянути уважніше, можна розпізнати, які пари насправді щасливі. Чи то тому, що і справді зробили вдалий вибір, чи то тому, що просто щиро вірять в інститут шлюбу. Такі пари виділяються на тлі інших, хоча чим саме, пояснити складно, і Фіннегани були саме такою парою. Перш ніж я відвів погляд на Еліс – таку прекрасну в сукні з відкритими плечима та старомодному капелюшку, Фіннеган посміхнувся мені й підняв уявний келих.

Церемонія пройшла дуже швидко. Обмін обітницями, каблучки, поцілунок... Ще кілька хвилин тому Еліс йшла до вівтаря, і ось ми вже чоловік і дружина, а навколо шумить свято. Мене постійно втягують у розмови родичі, друзі, колеги, однокласники, кожен із задоволенням розповідає іншим випадки з моєї біографії, переписуючи факти в позитивному ключі. І тільки коли почало темніти, я знову побачив Фіннегана. Він стояв біля сцени, де музиканти – друзі Еліс – награвали якусь мелодію. Він стояв поруч із дружиною, обійнявши її за талію. Нічка була прохолодна, і на плечах у неї був накинутий його піджак.

На якийсь час я випустив Еліс із поля зору і, пошукавши її в натовпі поглядом, зрозумів, що вона на сцені. За весь час нашого знайомства вона жодного разу не співала зі сцени – ніби остаточно розпрощалася з цією частиною своєї біографії. Світло було вимкнено, але в темряві було видно, що вона махає друзям, кличе їх на сцену. Джейн, їхню стару барабанщицю, друга-басиста з юридичної фірми та інших людей, деяких я взагалі бачив уперше, і їхня присутність на весіллі говорила про те, що до мене в Еліс було зовсім інше життя і що важлива частина її душі, як і раніше, від мене прихована. Мені було і сумно, і радісно бачити її в цій ролі: сумно тому, що я відчував себе зайвим, а радісно – тому що вона залишилася для мене загадкою в кращому сенсі цього слова. Еліс простягла руку до Фіннегана. Навколо заструменіло м'яке блакитне світло, і Фіннеган попрямував до сцени, а присутні дістали мобільні та почали знімати.

Моя дружина довго мовчала. Розмови навколо затихли, все ніби завмерло в очікуванні. Нарешті Еліс підійшла до мікрофону.

– Друзі! Велике спасибі, що ви сьогодні з нами. – Вона вказала на мене, і за спиною в неї пролунала органна нота.

За синтезатором сидів Фіннеган, явно перебуваючи у своїй стихії. Це був прекрасний, зникаючий звук, але орган одразу зазвучав знову, ведучи за собою інші інструменти. Еліс стояла на сцені, дивлячись на мене і злегка похитуючись у такт музиці. Світло посилювалося, Фіннеган знову вписався в мелодію, яку я ментально впізнав. Це був старий-добрий «Led Zeppelin» та його ніжна весільна пісня «All my love», яку група виконувала в період свого розквіту. Еліс заспівала, тихий і невпевнений спочатку голос набирив силу. Схоже, ім із Фіннеганом якимось чином вдалося налаштуватися на одну хвилю.

Еліс стояла в колі світла, заплющивши очі, знову і знову повторюючи прекрасні рядки приспіву, і я як ніколи чітко усвідомив, що вона мене любить. Озирнувшись, я побачив, що всі наші друзі й родичі погойдуються в такт музиці.

Пісня досягла своєї кульмінації, і Еліс проспівала рядки, про які я геть забув, просте запитання, але через нього всі інші слова пісні ніби втратили свій стверджувальний сенс. Мені раптом здалося, що я втрачаю рівновагу, довелося навіть схопитися за спинку стільця. Місяць освітлював усе навколо: людей, галявину, корів, що дрімали в полі, річку. Збоку від сцени тихенько танцювала дружина Фіннегана в зеленій сукні, заплющивши очі і повністю занурившись у музику.

Святкували ще довго. На світанку ми невеликою компанією сиділи біля басейну і дивилися, як над річкою сходить сонце. Ми з Еліс сиділи на одному шезлонгу, Фіннегани – на іншому.

Нарешті Фіннегани взяли плащі, туфлі і зібралися йти.

– Ми вас проведемо, – сказала Еліс.

Коли ми йшли до машини, у мене виникло відчуття, ніби я знаю цю пару вже багато років. Вони сіли у свій «ламборгіні» – Фіннеган іще пожартував, що автомобіль він позичив у друга, і тут я згадав про дерев'яну скриньку.

– Ой, я ж забув вам подякувати. Ми мали поговорити про ваш загадковий подарунок.

– Обов'язково поговоримо, – відповів Фіннеган. – На все свій час.

Його дружина при цьому посміхнулася.

– Завтра ми летимо додому до Ірландії. Я напишу вам, коли ви повернетесь з весільної подорожі.

Отже, свято закінчилося. Два тижні в майже покинутому, але колись суперпрестижному готелі на березі Адріатичного моря, довгий переліт додому, і ось у нас усе вже точнісінько як і раніше, з єдиною відмінністю в тому, що тепер ми одружені. Так кінець це чи тільки початок?

Повернувшись із весільної подорожі, ми намагалися не піддаватися настрою, що часто оволодіває людьми після прекрасного свята і відпустки на тихому сонячному курорті. Першого ж вечора після повернення до нашого будиночка у Сан-Франциско я дістав бабусин сервіз, приготував вечерю з чотирьох страв, наклав стіл і запалив свічки. Ми жили разом уже більше двох років, але мені

хотілося, щоб подружнє життя відчувалося якось по-іншому.

Я приготував печеню з картоплею за рецептом, який знайшов в інтернеті. Вийшла жахлива бура маса. Треба віддати належне Еліс: вона з'їла все, що було на тарілці, та ще й похвалила. Незважаючи на мініатюрність – навіть у туфлях на височенних підборах зріст Еліс не вище за середній, – вона любить попоїсти. І мені це завжди подобалося. На щастя, бісквіт із шоколадною глазур'ю врятував становище. На наступний вечір я випробував інший рецепт сімейної вечері. Цього разу вийшло краще.

– Я дуже стараюся? – запитав я.

– Мене розгодувати? Можливо, – відповіла Еліс, крутячи курячу ніжку в картопляному пюре.

А потім усе повернулося до звичної колії. Ми замовляли піцу з ковбасою або щонебудь іще з доставкою додому та іли перед телевизором. Якось одного разу, коли ми залпом оглядали сезон серіалу «Чи є життя після дитсадка», телефон Еліс пискнув повідомленням.

– Від Фіннегана, – сказала вона.

– Що пише?

Еліс зачитала есемеску вголос:

– Дякую за те, що запросили нас з Фіоною на своє свято. Ніщо так не надихає, як прекрасні молодята і гучні весілля. Для нас було честю розділити з вами такий особливий день.

– Що ж, приємно.

– Ми з Фіоною нібито побачили самих себе двадцять років тому. Вона каже, що майбутнього року ви маєте неодмінно приїхати до нас у гості в Ірландію.

– Ого! – сказав я. – Схоже, і справді подружитися хочуть.

– Ну і нарешті про подарунок,– продовжувала читати Еліс. – Нам з Фіоною теж подарували «Договір» на весілля. Подарунок залишили у нас на ганку дощового ранку понеділка. І тільки через два тижні ми дізналися, що він від мого викладача музики – поважного пана з Белфаста, що вчив мене грати на гітарі в дитинстві.

– Передарували?– здивувався я.

– Навряд чи, – відповіла Еліс.

Вона продовжила читати:

– Цей подарунок виявився найкращим з усіх, що ми з Фіоною тоді отримали, і, якщо чесно, єдиним, який я взагалі пам'ятаю. За ці роки ми подарували «Договір» ще кільком парам. Правда, він не для всіх, але я вже встиг трохи познайомитися з вами та Джейком і відчуваю, що вам він підійде. Можна поставити вам кілька питань?

Еліс швидко надрукувала:

– Так.

І поглянула на телефон.

Він знову пілікнув.

– Вибачте за безтактовність, але чи хотіли б ви, аби ваш шлюб тривав усе життя: так чи ні? Відповідати потрібно гранично чесно.

Еліс подивилася на мене і після секундного вагання відповіла:

– Так.

Знову повідомлення.

Вигляд у Еліс був украй заінтригований, немовби Фіннеган вів її темною вулицею.

- Чи згодні ви з твердженням, що шлюб – це не тільки радість, але іноді і смуток, що в сімейному житті бувають як світлі, так і темні смуги?

- Звичайно.

Знову повідомлення.

- Чи готові ви обидва потрудитися для того, щоб ніщо і ніколи вас не розлучило?

- Само собою, – відповів я.

Еліс набрала відповідь.

- Ви легко пасуєте перед труднощами?

- Ні.

- Чи відкриті ви новому? Чи готові прийняти допомогу від друзів, якщо вони дбають виключно про ваше щастя?

Що за... Еліс подивилася на мене.

- Що скажеш?

- Ну, я так.

- Тоді я теж, – відповіла вона, друкуючи.

- Дуже добре. Ви вільні у цю суботу вранці?

- Вільні? – Еліс подивилася на мене.

- Звичайно, – відповів я.

- Так, – надрукувала вона. – Ви в місті?

– На жаль, у студії в передмісті Дубліна. До вас приїде моя подруга Вівіан і розповість про умови вступу в «Договір». Якщо ви з Джейком серйозно налаштовані на те, щоби поповнити наші ряди, то я вважатиму це за честь. Десята ранку підійде?

Еліс глянула в календар на мобільному, потім відповіла:

– Так.

Повідомлення.

– Ось і чудово. Упевнений, ви з Вівіан одразу ж порозумієтесь.

Ми почекали якийсь час, однак повідомлень більше не було.

– Тобі не здається, що все це якось складно? – запитав я.

Еліс посміхнулася.

– А що тут може бути поганого?

6

Трохи про себе. Я – психотерапевт і психолог-консультант. Хоча у мене були люблячі батьки, а дитинство здавалося ідеальним, проблеми зростання мене не минули. Тепер я розумію, що не я вибрав роботу, а робота вибрала мене.

До Каліфорнійського університету я вступив, щоб вивчати біологію, та незабаром мої інтереси помінялися. На початку другого курсу мені доручили шефство над першокурсниками, які потребують психологічної допомоги. Я вчився і працював із задоволенням. Мені подобалося розмовляти з людьми, вислуховувати їх, шукати рішення проблем. Після закінчення навчання я не захотів завершувати свою кар'єру в психології і вступив до аспірантури Університету Санта-Барбари, де почав вивчати прикладну психологію. Захистивши дисертацію, я поїхав до

рідного Сан-Франциско – працювати на кафедрі в університеті та консультувати важких підлітків.

Тепер я маю маленьку приватну клініку, яку відкрив разом із друзями по аспірантурі. Коли півтора року тому ми винайняли приміщення в колишній майстерні з ремонту пилотягів у районі Річмонд, то боялися, що нашого заробітку не вистачить на те, щоб зводити кінці з кінцями. І тому всерйоз подумували про те, щоби паралельно приторговувати кавою з моїм фірмовим шоколадним печивом.

Однак наше підприємство вижило без усяких відчайдушних зусиль. Мої партнери – Евелін (тридцять вісім років, незаміжня, суперрозумна, єдина дитина в сім'ї, родом з Орегона) та Ян (британець, сорок один рік, нежонатий, гей, старший з трьох дітей у сім'ї) – захоплені, приємні й життєрадісні люди; саме завдяки їхній життєрадісності наш бізнес вижив.

Кожен з нас відповідає за свій напрямок. Евелін працює із залежностями і згубними пристрастями, Ян – фахівець із управління гнівом і obsесивно-компульсивного розладу, а я займаюся важкими дітьми і підлітками. Випадки, які не піддаються чіткій класифікації, ми ділимо порівну. Нещодавно ми вирішили, точніше, Евелін придумала, що тепер у нас буде ще один напрямок роботи. Повернувшись із весільної подорожі, я довідався, що вона вже записує до мене на прийом подружні пари.

– Це тому, що в мене тепер стільки досвіду в подружньому житті?

– Абсолютно правильно.

Евелін у нас геній маркетингу та реклами – вона вже знайшла мені трьох нових клієнтів. Коли я став заперечувати, вона показала мені листування з ними, де чітко вказала, що досвіду в психологічному консультуванні у мене багато, але в шлюбі я перебуваю всього два тижні.

Коли Евелін обрушила на мене цю новину, я відразу ж запанікував і став щосили готуватися. Насамперед я вивчив матеріали з еволюції інституту шлюбу і з подивом виявив, що моногамія встановилася в західному суспільстві лише вісімсот років тому.

Ще я дізнався, що люди, які перебувають у шлюбі, живуть довше, ніж самотні. Про це я чув і раніше, але статистикою і результатами наукових досліджень не цікавився, а вони виявилися дуже переконливими.

Хоча ось, з іншого боку, відомий американський комік Граучо Маркс якось пожартував, що «Інститут шлюбу прекрасний, але хто ж захоче жити в інституті?»

Я ще багато інших цитат виписав з інтернету і з книг із психології сім'ї та шлюбу, які купив у книжковій крамниці поряд з офісом.

«Щасливий шлюб вимагає, щоб ви закохувалися багато разів і завжди в ту саму людину».

«Не можна перебувати в тіні одне одного – для зростання потрібне світло».

І все таке інше. Так, мабуть, цитувати когось завжди простіше, це – останній притулок дилетантів, і все-таки добре мати під рукою кілька афоризмів. Бувають же моменти, коли не знаєш, що сказати. Тоді якийсь висловлювання того ж Граучо Маркса допомагає побороти ніяковість, змінити хід бесіди, та й просто зібрати думки.

7

У суботу ми встали раніше і почали готуватися до приїзду Вівіан. За чверть десята Еліс закінчила пілососити, а я вийняв із духовки цинамонові булочки. Не змовляючись, ми обидва одяглися занадто урочисто. Побачивши мене в застібнутій на всі гудзики сорочці та брюках кольору хакі, Еліс розсміялася.

– О, якби я шукала продавця з телемагазину, – сказала вона, – я би обрала тебе.

Звичайно ж, нам просто хотілося, щоб і у нас самих, і у нашого будиночка, з якого видно Тихий океан, вигляд був трохи кращий за звичайний. Нам чомусь

треба було справити враження на Вівіан, хоча вголос ми в цьому одне одному не зізнавалися.

О дев'ятій п'ятдесят дві Еліс утретє переодяглася – цього разу в блакитну сукню в квіточку.

– Занадто?

– Ідеально.

– А туфлі?

Вона була в туфлях на високих підборах, які носила тільки на роботі.

– Занадто офіційно, – сказав я.

– Точно.

Вона зникла у передпокої і повернулася в червоних балетках.

– Тепер те, що треба, – сказав я.

Я виглянув у вікно, але там нікого не було. У мене було якесь дивне відчуття, що нам треба буде пройти співбесіду для прийому на роботу, хоча резюме ми нікуди не відсилали. Шкатулка, ручки, дивні есемески – усе сказане і написане Фіннеганом інтригувало і давало відчуття ексклюзивності. В душі Еліс була справжнім перфекціоністом: за що б вона не бралася, їй завжди було потрібно довести справу до кінця. Та не просто довести – а виконати все ідеально, нехай навіть на шкоду собі.

О дев'ятій п'ятдесят дев'ять я знову визирнув у вікно. Туман згустився, на дорозі не було жодної машини.

Раптом на ганку пролунали кроки. Підбори, височезні підбори. Еліс подивилася на свої балетки і прошепотіла:

- Інші треба було.

Я невпевнено підійшов до дверей.

- Вівіан? - Мій голос прозвучав офіційніше, ніж мені хотілося.

На Вівіан була добре пошита, але дуже яскрава жовта сукня. Як майки у гонщиків «Тур де Франс». Вона здавалась молодшою, ніж я очікував.

- Ви, мабуть, Джейк, - сказала Вівіан. - А ви, - додала вона, - Еліс. У житті ви ще чарівніші, ніж на фотографії.

Еліс була незворушна, її нелегко змусити зникнути. Нахиливши голову набік, вона оцінююче дивилася на Вівіан - напевно, підозрювала її в якихось прихованих мотивах, у той час як та, на мій погляд, говорила цілком щиро. Еліс і справді мала ефектний вигляд. Однак я-то знав, що вона з радістю проміняла би красу - і високі вилиці, і великі зелені очі, і густе чорне волосся - на нормальну сім'ю, на живу, люблячу сім'ю, де мати не труїла би собі печінку, батько - легені, а брат не обрав би вихід, який легковажні люди називають найпростішим.

Вівіан і сама була привабливою, її краса народилася із упевненості в собі, хорошого виховання та смаку. Наряд її підходив як для ділової зустрічі, так і для «суботнього сніданку з друзями». На плечі у неї висів дорогий шкіряний портфель, а на шиї виблискувала нитка перлів. Коли світло впало на обличчя Вівіан, стало ясно, що їй близько п'ятдесяти. Волосся у неї було блискуче, а шкіра немов світилася зсередини, очевидно, завдяки здоровому харчуванню, регулярним заняттям спортом і поміркованості в усьому. Я міг уявити її на посаді в якій-небудь високотехнологічній компанії, де співробітників заохочують продажем акцій і гарними річними преміальними.

Зазвичай, коли я вперше бачу потенційного клієнта, то можу відразу визначити, наскільки серйозні в нього проблеми. Роки страхів, стресів та невпевненості в собі відбиваються на обличчі. Хвилювання і тривоги залишають на ньому слід, подібно до того, як вода прокладає собі шлях по землі, і з часом на обличчі утворюється мережа потічків-зморшок, які спочатку видно тільки досвідченим оком.

Цієї миті крізь туман прорвалося сонячне світло, залило вітальню, осяяло обличчя Вівіан, і мені стало ясно, що цій жінці незнайомі стреси, тривоги і невпевненість у собі.

– Кави? – запитав я.

– Так, будь ласка.

Вівіан сіла у велике сине крісло, що коштувало половину першої зарплати Еліс, відкрила портфель та витягла з нього ноутбук і міні-проектор.

Я неохоче пішов на кухню. Зараз я розумію, що мені не хотілося залишати Еліс наодинці з Вівіан. Коли я приніс каву, вони обговорювали нашу весільну подорож і красу Адріатики, а Вівіан цікавилася назвою нашого готелю. Як вона взагалі дізналася, куди ми їздили?

Я сів поруч з Еліс і поклав по булочці на десертні тарілки.

– Дякую, – сказала Вівіан. – Люблю булочки з цинамоном.

Потім вона підключила проектор до ноутбука і встала.

– Нічого, якщо я зніму оце? – І, не чекаючи відповіді, зняла картину зі стіни.

Це була робота знаменитого фотохудожника Мартіна Парра, яку Еліс подарувала мені на минулий день народження, – я завжди захоплювався цією фотографією, але не міг собі дозволити її купити. На ній було зображено самотнього плавця штормового дня у вуличному басейні поряд із зеленим морем десь у шотландській глушині. Коли я запитав Еліс, де вона купила фотографію, вона розсміялася. «Купила? Якби ж усе було так просто...»

– Отже, – сказала, розвертаючись, Вівіан. – Що Ліам вам розповів?

– Узагалі-то нічого, – відповіла Еліс.

– Несіть сюди скриньку, – попросила Вівіан. – І авторучки.

Я пішов до комори, де ми склали весільні подарунки, якими ще не встигли зайнятися. Відомий фахівець з етикету міс Меннерз каже, що подякувати листом за подарунок треба протягом року. У сучасному ж світі, де є електронна пошта і есемес-повідомлення, до цього чомусь узагалі руки не доходять. Кожного разу, бачачи подарунки в коморі, я відчував почуття провини за те, що ми ще не подякували дарувальникам.

Я поклав скриньку і ручки на кавовий столик перед Вівіан.

– Так, зачинена, – посміхнулася Вівіан. – Перший тест пройдено.

Еліс нервово сьорбнула кави. Вона побачила скриньку, тільки коли ми повернулися з весільної подорожі, і відразу ж спробувала відкрити замочок пінцетом.

Вівіан дістала з портфеля зв'язку золотих ключів. Знайшла потрібний, вставила в замок, але не повернула.

– Потрібно ваше усне підтвердження, що ви готові йти далі. – Вона вичікувально подивилася на Еліс.

Треба було відразу запідозрити недобре. Видворити Вівіан, не відповідати більше на дзвінки Фіннегана і категорично ж відмовитися брати участь у всьому цьому. Але ми були молоді, нам було цікаво і ми тільки-но одружилися.

– Готові, – кивнула Еліс.

8

Вівіан увімкнула проектор, і там, де ще кілька хвилин тому красувалася фотографія Мартіна Парра, з'явилося слово «Договір».

Нічого більше. Чорні літери на білому тлі.

- Отже...- почала Вівіан, витираючи пальці серветкою, що залишилася з весілля.

Мене досі дивували написи «Еліс і Джейк» на серветках.

- Я поставлю вам обом кілька питань.

Вона дістала з портфеля чорну шкіряну теку, всередині якої лежав блокнот з жовтими розлінованими сторінками. Проектор і надалі транслював на стіну єдине слово - «Договір». Я намагався не дивитися на чорні літери, що грізно нависли над нашим поки що таким молодим і крихким шлюбом.

- Для вас обох це перший шлюб, правильно?

- Так, - відповіли ми хором.

- Скільки тривали попередні стосунки у кожного з вас?

- Два роки, - відповіла Еліс.

- Сім, - сказав я.

- Років? - перепитала Вівіан.

Я кивнув.

- Цікаво. - Вона зробила позначку у блокноті.

- Скільки прожили в шлюбі ваші батьки?

- Дев'ятнадцять років, - відповіла Еліс.

- Сорок з гаком, - сказав я не без гордості. - Вони і зараз разом.

- Дуже добре, - кивнула Вівіан. - Еліс, виходить, ваші батьки розлучилися?

- Ні.

Від смерті її батька минуло дуже мало часу, і вона не хотіла про це говорити. Взагалі Еліс схожа на закриту книгу. Мені як психотерапевтові та до того ж її чоловікові нелегко змиритися із цією її особливістю.

Вівіан подалася вперед, спершись на блокнот.

- Яка, на вашу думку, найчастіша причина розлучення?

- Скажи ти, - Еліс поплескала мене по коліну.

- Зрада, - сказав я, майже не замислюючись.

Ми з Вівіан обидва вичікувально дивилися на мою дружину.

- Клаустрофобія, - запропонувала Еліс.

Не на таку я відповідь сподівався.

Вівіан занотувала наші відповіді в блокноті.

- Як ви вважаєте, чи повинні люди нести відповідальність за свої вчинки?

- Так.

- Так.

- Як ви вважаєте, чи є користь від сімейних психологів?

- Хочеться сподіватися, що так, - розсміявся я.

Вона знову зробила якісь позначки в блокноті. Я намагався їх розгледіти, але почерк був занадто дрібний. Закривши теку, вона назвала двох знаменитих акторів, чий шлюб зовсім недавно розвалився і скандальне розлучення яких тепер обговорювали всі кому не ліньки.

- Отже, - спитала вона, - як ви думаєте, хто більше винен?

Еліс нахмурилася, намагаючись зрозуміти, що Вівіан хоче почути. Як я вже говорив, Еліс - перфекціоніст. Їй треба не просто скласти іспит, але й отримати відмінну оцінку.

- Думаю, що обидва, - нарешті сказала вона. - Їй не слід було так чинити з Тайлером Дойлом, не по-дорослому це, та й він неправильно повівся. Не варто було ті твіти публікувати наприклад.

Вівіан кивнула, а Еліс випросталася на стільці, явно задоволена своєю відповіддю. Напевно, у школі вона була ученицею, яка завжди знає відповідь, піднімає руку на уроці і старанно робить домашнє завдання. Тепер завдяки цьому вона здавалася вразливою; було щось дуже миле в тому, що моя дружина - з її роботою, дорогим помешканням та дорослим гардеробом - так по-дитячому прагнула відповісти правильно.

- Як завжди, повністю погоджуюся з дружиною.

- Хороша відповідь, - підморгнула мені Вівіан. - І останні кілька запитань. Ваш улюблений напій?

- Шоколадне молоко, - відповів я. - І вистиглий гарячий шоколад.

Еліс на мить задумалася.

- Раніше я любила коктейль із журавлинного соку з горілкою і льодом. Тепер віддаю перевагу мінералці з ягідним смаком. А ваш?

Вівіан явно здивувалася - не очікувала, що їй теж ставитимуть питання.

- Мабуть, віскі «Green Spot» дванадцятирічної витримки, нерозбавлене.

Вона перегорнула блокнот.

- Ну і найголовніше питання: чи хочете ви, щоб ваш шлюб тривав усе життя?

- Так, - відповів я автоматично. - Звісно.

- Так, - сказала Еліс.

Начебто прозвучало щиро, але раптом вона і зараз відповідає так лише для того, аби пройти тест?

- Усе, - оголосила Вівіан, прибираючи теку в портфель. - Перейдемо до слайдів?

9

- «Договір» - це спільнота однодумців, об'єднаних однією метою, - почала Вівіан.
- Створений у 1992 році відомим адвокатом Орлою Скотт, «Договір» зростав і міцнішав. Відтоді наші правила і статут зазнали змін, незмірно зросла кількість учасників і розширилася географія, однак місія і дух «Договору» залишилися такими ж, якими замислювалися Орлою від самого початку.

Вона подалася вперед, ледве не торкаючись нас колінами. На стіні, як і раніше, чорніло слово «Договір».

- То це такий клуб? - запитала Еліс.

- І так і ні, - відповіла Вівіан.

На першому слайді була фотографія високої доглянутої жінки, яка стояла біля білого котеджу на тлі моря.

- Орла Скотт працювала адвокатом із судових справ, потім прокурором, - розповідала Вівіан. - Цілком віддавалася роботі, навіть сама себе називала кар'єристкою. Була одружена, але без дітей - мріяла зайняти високий пост у міністерстві юстиції і не хотіла, аби щось відволікало її від мети. Коли Орлі виповнилося сорок, протягом року вона втратила обох батьків, від неї пішов чоловік, а її посаду скоротили.

Еліс невідривно дивилася на картинку на стіні. Думаю, вона співчувала Орлі, тому що теж знала, як це – втрачати близьких.

– Кажуть, Орла виграла понад три тисячі справ, – продовжувала Вівіан. – Але вона була всього лише гвинтиком у судовій машині при Маргарет Тетчер. Варто було тій піти у відставку, як вона втратила роботу.

Потім Орла поїхала на Ратлін – острів, де виросла. Зняла котедж, збираючись пробути на острові тиждень або два, обдумати все без поспіху й намітити подальший план дій. Однак їй усе більше і більше подобалося на острові, де життя текло розмірено і неквапливо, зовсім як у дитинстві. Усе, що досі уявлялося таким важливим, втратило сенс. Вона приїхала на острів, щоби оговтатися від утрати роботи, і раптом зрозуміла, що те, що сталося з нею, не так уже й важливо, як їй уявлялося. А ось розрив шлюбу став для неї справжнім потрясінням.

Чоловік був її пристрасним студентським коханням. Вони рано одружилися і поступово віддалилися одне від одного. І коли він попросив розлучення, Орла навіть відчула полегшення – однією проблемою менше. Зазирнувши глибше у власну душу, вона зізналася собі, що розглядала шлюб скоріш як перешкоду кар'єрі і кожного разу, затримуючись на роботі, відчувала провину.

В адвокати вона пішла, бо вірила в ідеали правосуддя і хотіла допомагати жертвам несправедливості. Однак після розлучення Орла спробувала поглянути на свою кар'єру неупереджено й усвідомила, що жила на адреналіні, у режимі безперервної роботи, і в неї просто не було часу, щоби подивитися на речі ширше. Поступово вона стала частиною мінливого політичного пейзажу, до якого насправді не мала поваги. Її затягнуло в рутину повсякденних справ, і вона довгий час жила за інерцією.

Усвідомивши все це, Орла переглянула свої стосунки з чоловіком і навіть спробувала розпочати все заново, але у нього вже було інше життя.

Вівіан заговорила швидше, схоже, і сама захопившись історією, яку напевно розповідала багато разів.

– Яюсь рік по тому Орла гуляла островом і зустріла Ричарда – американського туриста, який подорожував островами Північної Ірландії в пошуках сімейного

коріння. Унаслідок Річарду довелося здати квитки на зворотний рейс, звільнитися з роботи в США, продовжити оренду номера в єдиному готелі на острові і врешті-решт зробити пропозицію Орлі.

Судячи з вигляду Еліс, щось у цій історії не давало їй спокою.

– У цій історії всім, схоже, довелося піти з роботи. Це що, обов'язково? Ми з Джейком любимо свою роботу.

– Запевняю вас, що в «Договорі» багато учасників, що, як і ваш спонсор, досягли великих висот у своїй справі, – відповіла Вівіан. – «Договір» піклується про те, щоб ви залишалися самими собою, стаючи ще кращими.

Я вже чув подібне гасло в якомусь літньому таборі.

– Орла не відразу зважилася прийняти пропозицію Річарда, – продовжила Вівіан.
– Вона зрозуміла, чому розпався її шлюб, і не хотіла повторювати помилки. Орла вважає, що людина живе за звичкою. Варто потрапити в колію – і все, змінитися вже буде складно.

– Але можна, – заперечив я. – Уся моя робота, уся моя діяльність побудована на цьому припущенні.

– Звісно, можна, – відповіла Вівіан. – Орла погодилася би з вами. Вона вирішила, що, оскільки її перший шлюб виявився невдалим, для другого треба виробити певну стратегію. Цілими днями блукаючи берегом, вона міркувала про те, що призводить подружжя до розлучення і в чому запорука щастя. А потім приходила до себе в затишний будиночок і записувала свої думки за допомогою тієї самої друкарської машинки, на якій кілька десятків років тому її мати намагалася писати романи. Після сімнадцяти днів у неї була вже ціла книга – готовий звід правил, посібник зі створення міцного шлюбу. Причому прошу звернути увагу: високоефективний і науково обгрунтований, він уже не раз доводив свою дієвість. Орла вважає, що подружні стосунки не можна пускати на самоплив. Висновки, яких вона дійшла під час своїх довгих прогулянок островом, і лягли в основу «Договору».

– Орла і Річард одружилися? – запитав я.

– Так.

– І як і раніше одружені? – уточнила Еліс, трохи подавшись уперед.

Вівіан з ентузіазмом кивнула.

– Звичайно. У нас усі одружені та заміжні. «Договір» працює. І в разі Орли, і в моєму. У вашому теж спрацює. Простіше кажучи, «Договір» – це одночасно й угода, яку ви укладаєте зі своєю другою половиною, і спільнота однодумців, що мають на меті підтримати і зміцнити цю угоду. – Вона включила слайд із зображенням радісно усміхнених людей на зеленій галявині.

– Тепер розумієте?

– Не зовсім, – зізналася Еліс. – Але я заінтригована.

Вівіан перегорнула кілька слайдів. В основному це були зображення людей на мальовничих галявинах перед особняками і в розкішних інтер'єрах. Вона затрималася на фотографії Орли, що промовляє з балкона до натовпу. Знімок було зроблено яскравого сонячного дня в якійсь пустельній місцевості.

– Орлу завжди приваблювала робота в галузі права, – сказала Вівіан. – Їй подобалося, що в законодавстві для всього передбачені суворі норми і правила, а в спірних питаннях рішення приймає суд. Її заспокоювало те, що в пошуках відповіді можна звернутися до закону, і вона подумала, що шлюбу теж потрібен свій звід законів.

Вона вірила, що британське суспільство успішно функціонує вже сотні років завдяки законам. Кожен знає, чого очікувати. Так, шахраї, злочинці та вбивці існують, але більшість громадян дотримуються закону, тому що знають, яку відповідальність понесуть за свої дії. Орла зрозуміла, що її перший шлюб зазнав краху, тому що в шлюбі ніколи до кінця не зрозуміло, ані чого очікувати, ані якою буде відповідальність.

– Отже, – сказав я, – «Договір» – це спроба перенести принципи британського законодавства на інститут шлюбу?

– Не просто спроба. Система реально працює. – Вівіан вимкнула проектор. – І можливості, які вона дає, не можна недооцінювати: «Договір» надає підтримку суспільству тим, що зміцнює і впорядковує інститут шлюбу.

– Ви згадали про відповідальність, – утрутилася Еліс. – Здається, я щось не зрозуміла.

– Послухайте, у мене це не перший шлюб, – почала Вівіан. – Уперше я вийшла заміж, коли мені було двадцять два роки, а чоловікові – двадцять три. Ми познайомилися в старших класах і довго зустрічалися. Спочатку все було чудово: ми вдвох проти цілого світу, але потім – не знаю, на якому саме етапі, – я стала почуватися самотньо. У нас почалися проблеми, а спитати поради було ні в кого. Він мені зраджував. Чому не знаю; тоді я думала, що сама винна. Розлучення здавалося єдиним виходом.

Вівіан випросталася і змахнула сльозинку, що з'явилася в куточку ока.

– Коли я зустріла Джеремі, мені було дуже страшно починати нові стосунки. Так само, як свого часу Орлі. Джеремі зробив пропозицію, я відповіла «так», проте з весіллям тягнула – жажливо боялася повторити помилку. Шлюб викликав у мене лише негативні думки.

– А як вийшло, що ви вступили до організації? – запитала Еліс.

– Урешті-решт я вичерпала відмовки. Джеремі заявив, що вибере дату, я дала згоду, і все закрутилося. Коли до весілля залишалось два тижні, я поїхала у відрядження. Я чекала на літак в аеропорту Глазго і трохи перебрала з джином у барі. Пам'ятаю, сиділа одна і плакала. Люди вже почали на мене обертатися. І раптом до мене підсів імпозантний літній чоловік. Він приїхав в аеропорт зустрічати сина, який навчався в коледжі Пало-Альто, в Каліфорнії. Ми довго розмовляли. Я сказала йому, що у мене скоро весілля, – завжди легше вивалити все незнайомцю, якого навряд чи знову побачиш. В Ісландії тоді сталося виверження вулкана, так що двогодинна затримка рейсу перетворилася на восьмигодинну. Але той джентльмен був такий приємний, з ним було так цікаво, що очікування пройшло непомітно. За кілька днів мені поштою прийшов весільний подарунок. І ось я вже шість років заміжня і щаслива.

Вівіан потягнулася до дерев'яної скриньки і повернула ключик у замку. Всередині лежали якісь документи, написані темно-синім чорнилом на пергаменті. Вона дістала документи і поклала на стіл. Під ними виявилися дві однакові книжечки в золотистих шкіряних палітурках.

Заінтригована Еліс торкнулася їх пальцями.

Вівіан дала нам по книжечці. Дивно, але на обкладинках були витиснуті наші імена, дата весілля і слово «ДОГОВІР» – великими друкованими літерами.

– Це наш Кодекс, – пояснила Вівіан. – Його потрібно вивчити напам'ять.

Я перегорнув книжечку. Шрифт був дуже дрібним.

У Вівіан задзвонив телефон. Вона провела пальцем по екрана і промовила:

– Правило зі сторінки сорок три: «Завжди відповідайте на дзвінок чоловіка», – і у відповідь на мій здивований погляд кивнула на Кодекс.

Потім пішла з телефоном на ганок і зачинила двері. Еліс помахала книжечкою і жартома зобразила губами слово «пробач». Але на її обличчі була усмішка.

«Та нічого», – проартикулював я у відповідь.

Вона нахилилася і поцілувала мене.

Як я вже говорив, пропозицію я зробив, щоб утримати Еліс. Відтоді, як ми повернулися з весільної подорожі, я боявся, що у неї почнеться післявесільна депресія. Ми майже відразу ж увійшли у звичну колію, а Еліс потрібні яскраві емоції, інакше їй швидко стає нудно.

Поки що в побутовому плані подружнє життя мало чим відрізнялося від просто спільного життя. У психологічному ж плані одруження – величезний крок. Не знаю, як це пояснити, але коли священник сказав: «Оголошую вас чоловіком і дружиною», я відчув себе жонатим. Сподіваюся, Еліс теж щось відчула. Так, вигляд у неї був радісний, але з часом щастя ж розчиняється.

Тому-то мені і сподобалася дивна авантюра, в яку нас утягував Фіннеган. А раптом вона додасть приємного хвилювання в наші стосунки, і вони стануть ще міцнішими?

Повернулася Вівіан.

– Мені вже час іти, – сказала вона. – Ну що, підпишемо контракт?

Вона посунула до нас документи. На бланках, надрукованих крихітним шрифтом, було залишено місце для двох підписів. Сама Вівіан розписалася ліворуч, там, де було написано «Куратор». Нижче, над словом «Засновник», стояв підпис Орли Скотт, зроблений синім чорнилом. Фіннеган розписався праворуч, там, де було вказано «Спонсор». Над словом «Чоловік» уже було надруковано мое ім'я. Вівіан простягнула нам по авторучці з гравіюванням, які лежали в скриньці разом з документами.

– Чи маємо ми кілька днів на те, аби ознайомитися з документами? – запитала Еліс.

Вівіан нахмурилася.

– Якщо бачите в цьому необхідність, то так, звичайно, але вдень я іду з міста, а добре було б, аби процес розгляду ваших документів почався якомога швидше. Не хочеться, щоб ви пропустили нашу найближчу вечірку.

– Вечірку? – стрепенулася Еліс.

Я ж казав, що вона любить вечірки?

– Так, шикарну. – Вівіан недбало махнула рукою в бік паперів. – Звичайно, якщо потрібно, прочитайте все не поспішаючи. Напосідати не стану.

Я пробігся поглядом по сторінках, щосили намагаючись схопити суть і знайти підступ у хитромудрих юридичних формулюваннях. Еліс читала документ то посміхаючись, то хмурячись. Цікаво, що вона про все це думає? Нарешті вона перегорнула останню сторінку, взяла ручку і поставила підпис. У відповідь на мій здивований погляд Еліс обняла мене.

– Нам від цього буде тільки краще, Джейку. Та й хіба ти допустиш, щоб я пропустила вечірку?

Вівіан складала проектор у портфель. Слід було прочитати, що там написано дрібним шрифтом. Але Еліс цього хотіла. А я хотів зробити Еліс щасливою. Я відчув важкість ручки у своїх пальцях і поставив свій підпис.

10

Звичайно, всі ми сприймаємо себе не зовсім так, як нас сприймають інші. І хоча мені хочеться думати, що в моєму випадку різниці майже немає, вона все одно існує. Чим доведу? Та ось цим. Я вважаю себе товариською приємною людиною, у якої більше друзів, ніж у середньостатистичного чоловіка мого віку. Тільки чомусь мене рідко запрошують на весілля. Не знаю чому. А деяких, наприклад Еліс, постійно запрошують.

Зате я дуже добре пам'ятаю всі весілля, на яких був присутній, і навіть найперше.

Мені тоді було тринадцять років, і одна з моїх тіток виходила заміж у Сан-Франциско. Її стосунки з нареченим розвивалися стрімко, весілля було намічено на липень. Це була субота, для урочистостей обрали величезну залу ірландського культурного центру. Підлога була липкою, із кожної щілини відгонило дешевим пивом, пролитим на минулих весіллях. На сцені грали музиканти-мексиканці, у барі між пляшок снував бармен-ірландець. У залі не було де яблуку впасти. Якийсь хлопець дав мені пиво, і ніхто цього не заборонив. Я не став відмовлятися, аби не образити його.

Тітка була головою профспілки. Її наречений, а тепер чоловік, теж керував профспілкою, тільки в іншому місті. Навіть я, підліток, розумів, що є присутнім на одруженні двох поважних персон. Веселі, галасливі гості продовжували перебувати, здавали в гардероб плащі і сумки, явно маючи намір затриматися надовго. Усі пили, танцювали, виголошували тости, потім знову пили і танцювали. Я ще ніколи не був на такій дикій та довгій вечірці. Я навіть не пам'ятаю, як вона закінчилася і о котрій годині ми виїхали додому. Про той день моя пам'ять зберегла уривчасті спогади, більше схожі на дивний строкатий сон

десь на кордоні між дитинством і дорослим життям.

Я не чув, щоб тітка розлучалася, вони з чоловіком просто тихо розійшлися. Минуло багато років. Обидва високо піднялися по кар'єрних сходах. А одного ранку я прочитав у Los Angeles Times, що мій колишній дядько помер.

Нещодавно мені наснилося те весілля: музика, їжа, напої, галаслива юрба веселих гостей у задушливій залі. Прокинувшись, я подумав, а чи було воно взагалі, те свято, на якому я вперше подумав, що шлюб – це щось веселе і радісне?

11

Увечері того дня, коли до нас приїжджала Вівіан, вже лягаючи спати, Еліс простягла мені мій примірник Кодексу.

– Візьми почитай. Не хочу, щоб тебе до в'язниці для молодят запроторили.

– Ні. Ти навчалася юриспруденції – ти і читай.

Кодекс складався із п'яти частин: «Наша Місія», «Регламент», «Правила і обов'язки», «Відповідальність» і «Врегулювання суперечок». Найдовше я читав «Правила і обов'язки». Кожна частина ділилася на розділи, розділи на глави, глави на параграфи, параграфи на пункти, і весь текст був набраний дрібним шрифтом. Мені відразу стало ясно, що прочитати цю книгу я не зможу, хіба що тільки побіжно перегляну. Еліс же, навпаки, обожнює всякі докладні описи та юридичні формулювання.

– Ой-ой, – сказала вона. – У мене можуть бути неприємності.

– Чому?

– Розділ 3.6: «Ревнощі і підозрілість».

Не секрет, що Еліс трохи ревнива. В основі ревнощів лежить цілий клубок комплексів, який я намагаюся розплутати відтоді, як ми почали зустрічатися.

- Так-так, бережися, - пожартував я у відповідь.

- Ага, не так швидко. Тут є глава 3.12: «Здоров'я і спорт».

Я спробував забрати книгу з її рук, але вона ухилилася, сміючись.

- Досить читати, - сказав я.

Еліс поклала «Кодекс» на тумбочку і притулилася до мене.

12

Мій кабінет завалений книгами і статтями про шлюб. Учені з Ратгерського університету, штат Нью-Джерсі, встановили, що у задоволених своїм шлюбом жінок чоловіки теж щасливі, а ось щастя дружини, схоже, не залежить від того, наскільки задоволений чоловік.

Невисокі чоловіки розлучаються з дружинами рідше, ніж високі.

Яка запорука стабільного шлюбу? Кредитоспроможність.

За вавилонськими законами, якщо дружина зраджувала, то чоловік мав право втопити її у річці.

Якщо говорити про науковий підхід, то для того, щоби дослідження було об'єктивним, а висновки – істинними, необхідно зібрати й обробити дуже багато даних. Що їх більше, то меншою є статистична похибка, а отже – більш вірогідним результат. Однак якщо інформації дуже багато, це теж погано – існує ймовірність упустити щось важливе. Не знаю, правда, наскільки цей принцип можна застосувати до шлюбу. Звичайно, можна зробити якісь висновки на основі попереднього досвіду, але ж кожен шлюб унікальний.

Ліза і Джон були моїми першими клієнтами. До їх приходу я намагаюся підготуватися найретельніше, по-іншому я працювати не вмію. Сьогодні йде дощ, а в таку погоду наш район, Річмонд, здається ще більш похмурих. Джон – програміст-фрілансер, Ліза – маркетолог. Одружилися п'ять років тому в гольф-клубі містечка Мілбро.

Мені вони відразу сподобалися. На ній був строкатий капелюшок, який вона сама сплела, а Джон був дуже схожий на хлопця, з яким я дружив у старших класах школи, тільки розумніший. Мабуть, консультування сімейних пар дійсно внесе необхідне різноманіття в мою роботу. Приємно іноді поспілкуватися з кимось на дорослі теми, а не розмірковувати про Ніцше, ефект пасажира та науково доведену користь марихуани. Ні, не зрозумійте мене неправильно, мені подобається працювати з підлітками. Але їх усіх об'єднує вразливість, спрага нового, сполучена з першими розчаруваннями, і наївна віра в те, що вони-то точно додумалися до чогось геніального, і від цього іноді втомлюєшся. Часом хочеться повісити на двері кабінету таблички «Так, я читав “Френні і Зуї”» і «Ні, анархія – не найкраща форма урядування». Отже, Ліза і Джон для мене – незвідана земля. Мені подобається допомагати людям вирішувати проблеми, більше схожі на мої. Я навіть думаю, що якби наша зустріч відбулася за інших обставин, ми, можливо, стали б дружити сім'ями.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tn.knigapoisk.com/r-chmond_m-shel/shlyubniy-dogov-r

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)